

BIBLIOGRAFICKÁ PŘÍLOHA / BIBLIOGRAPHY

HALMER, Damian: *Władysław, książę kozielsko-bytomski (1277/1283 – ok. 1352): ambitny władca średniowiecznego Górnego Śląska / Damian Halmer. Zabrze: Illustris, [2020], 2020, 56 s. (Górnośląskie zeszyty biograficzne, nr. 1, 2020) ISBN 978-83-953848-1-3; ISBN 978-83-65558-29-9*

Práce Damiana Halmera je věnována představení téměř zapomenutého prince z Kožle-Bytomu, druhého vládcе tohoto knížectví. Úplný životopis tohoto ambiciózního představitele dynastie z linie opolsko-racibórkých Piastů nebyl dosud zpracován. Kniha není určena jen profesionálním badatelům, ale všem milovníkům regionální historie Horního Slezska.

HOSÁK, Ladislav: *Místní jména na Moravě a ve Slezsku / Ladislav Hosák, Rudolf Šrámek. Brno: Ivo Sperát, 2020, 3 svazky. ISBN 978-80-87542-32-3*

Druhé doplněné vydání zásadního díla moravské toponomastiky podává celkový obraz rozsahu, výkladu a typů sídlištních jmen Moravy a Slezska, a to v historickém a vývojovém rámci. Je ceněno i v zahraničí. Publikace zachycuje názvy všech obydlených míst na Moravě a ve Slezsku – měst, městeček, vsí, osad, významnějších samot, hradů, tvrzí a zaniklých sídlišť. U každého jména jsou uvedeny historické doklady názvu místa od nejstarších záznamů až po dnešní znění, následuje jazykový výklad vzniku a vývoje jména. Evidovány jsou také nářeční podoby jmen. Do hesel jsou ve výběru stručně včleněny nejdůležitější události a fakta z místních dějin.

KOLÁČEK, Luboš Y.: *Barokní krajinou Kladského pomezí / Luboš Y. Koláček, Josef Ripka. Praha: Regia, 2019, 247 s. (Tajemné stezky) ISBN 978-80-87866-46-7*

Kladsko – kdysi nedílná součást Českého království, poté po různých válkách a mírových ujednáních nejprve pruské, slezské, poté německé a v současnosti polské – je nádhernou zemí. V knize autor představuje Kladské pomezí - příhraniční kraj mezi Broumovem a Orlickými horami a v této souvislosti krajinu, místní přírodní zajímavosti, česká i polská města, legendy a příběhy dějin, barokní historické památky a skalní města.

KOLÁŘ, Ondřej; KOLÁŘOVÁ, Ivana: *Československé četnictvo ve sporu o Těšínsko 1918–1920 / Ondřej Kolář, Ivana Kolářová. Praha: Academia, 2020, 200 s. ISBN 978-80-200-3140-2*

Kniha přibližuje úlohu četnictva v územním sporu mezi ČSR a Polskem, který se rozhořel záhy po skončení první světové války. Bezpečnostní sbor, jednající pod dohledem mezinárodních komisí, zde konal službu v národnostně i sociálně výbušném prostředí a kromě politických nepokojů se potýkal i s rozbujelou kriminalitou. Samotní četníci se stávali terčem útoků polovojenských organizací. Úvodní studie shrnuje strukturu a činnost četnictva v jednotlivých fázích těšínského konfliktu. Následuje komentovaná edice stěžejních pramenů k působení bezpečnostního sboru v předmětném období, konkrétně vzpomínky zemského četnického velitele ve Slezsku Karla Vyčítala, zprávy četnických a policejních přidělců u mezinárodních plebiscitních orgánů, relace o případech úmrtí četníků ve službě a další.

Litultovice 1317–2017 / k vydání připravil Ondřej Kolář. Litultovice: Městys Litultovice; Slezské zemské muzeum v Opavě, 2019, 270 s. ISBN 978-80-87789-52-0

Druhé rozšířené vydání kolektivní monografie, která dokumentuje dějiny jedné z obcí českého Slezska od prvních písemných zmínek ve 13. století do současnosti. Litultovice vznikly jako léno olomouckých biskupů a až do roku 1928 si obec podržela status tzv. moravské enklávy. Majitelé panství se často střídali. Po roce 1848 došlo k prudkému rozmachu spolkového, kulturního a hospodářského života. Roku 2007 Litultovice opětovně získaly status městyse.

NEUBAUEROVÁ, Michaela: Čarodějnické procesy na Jesenicku. Líbeznice: Víkend, 2020, 184 s. ISBN 978-80-7433-299-9

Čarodějnické procesy na Jesenicku v 17. století byly vlivem mnoha nepříznivých okolností natolik rozsáhlé, že je dnes považujeme za největší masový hon na čarodějnice v celém slezském teritoriu a svým rozsahem a počtem obětí přesahují i známější procesy na Losinsku a Šumpersku. Autorka vychází z dobových písemných pramenů uložených v českých a polských archivech a poprvé je představuje českým čtenářům. Tricetiletá válka, pustošení, ničení a drancování oblasti, neúroda, epidemie moru a hladomoru – to vše vyústilo v hledání obětního beránka, personifikovaného zla a nepřitele společnosti – čarodějnic. Na popravištích v plamenech skončily během několika hrůzných měsíců desítky lidí z Jesenicka. Když pronásledování překročilo určité hranice, zvedl se odpor měšťanstva i samotné vrchnosti a vlna pronásledování byla zásahem biskupa z královské rodiny zastavena.

PADEVĚT, Jiří: Krvavý podzim 1938 / Jiří Padevět. Praha: Academia, 2020, 589 s. (Průvodce) ISBN 978-80-200-3097-9

Průvodce zavede čtenáře na známá i méně známá místa spojená s útoky henleinovců a Freikorpsu na československé bezpečnostní složky i civilisty na podzim roku 1938. Stranou pozornosti autora nezůstala ani činnost polských diverzních jednotek a polské armády proti Těšínsku, Slovensku a Podkarpatské Rusi. Kniha nekončí obsazením odtrženého území, ale líčí i pokračující násilí, zaměřené zejména proti Židům, Čechům a německým antinacistům.

PIETAK, Stanislav: Dějiny evangelíků na Těšínsku od reformace do tolerance / Stanislav Piętak, David Pindur, Daniel Spratek. Český Těšín: Slezská církev evangelická a.v., 2020, 402 s. ISBN 978-80-87340-05-9

Kniha zachycuje dobu rozvoje, potlačení i opětovného pozvolného vzestupu evangelické církve na Těšínsku. Popisuje její správu, důležité dokumenty a seznamuje s osobnostmi, které svými díly i životním příkladem povzbuzovaly další evangelíky ve víře a přispěly ke kulturnímu bohatství střední Evropy i dalších oblastí a pozdějších období. Přibližuje konfrontaci s rekatolizační mocí a snahy ji mírnit, omezit, obejít anebo se jí stavět. Knihu uzavírají kapitoly o vzniku Ježíšova kostela, duchovním probuzení s ním spojeném a následném upevňování těšínského luteranismu a jeho vlivu v celé habsburské říši. Reprezentativní publikace má odborný charakter, ale zároveň je přístupná široké veřejnosti.

ROSOVÁ, Romana: *Dějiny obcí Holasovice, Loděnice, Štěplovec, Kamenec* / Romana Rosová a kolektiv. [Odry]: Vade Mecum Bohemiae, s.r.o., [2019], 567 s.

ISBN 978-80-86041-47-6

Kolektivní monografie se podrobně zabývá dějinami obce Holasovice a jejích částí – Loděnice, Štěplovce a Kamenec od pravěku do současnosti. Kolektiv 11 autorů zpracoval dějiny těchto čtyř obcí co možná nejpodrobněji, jak to dovolily dochované prameny. První kapitola se zabývá geohistorií, další blok se věnuje prehistorii. Na základě archeologických nálezů autoři rekonstruují osídlení Holasovic a okolí až do doby raného středověku, První písemné zmínky o všech čtyřech obcích pocházejí už ze středověku – z 12. až 14. století. Dějiny obcí jsou tedy popsány již na základě písemných pramenů až do roku 2000. Kniha je přístupná jak laickému uživateli, ale zaujme i odbornou veřejnost.

Sestavila Alena Volná